

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

STEV.—NO. 989.

CHICAGO, ILL., 26. AVGUSTA (AUGUST 26), 1926.

LETO—VOL. XXI.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

INTERNACIONALEN ZNAČAJ VELIKIH STAVK.

Stavke, ki se dogajajo v temeljnih industrijah, že davno več nimajo lokalnega značaja. Njihov pomen je internacionalen. Zanima se zanje ves industrialni in delavski svet, v slednjem le toliko kolikor je sposoben misliti.

Ako bi delavstvo moglo pogledati za kulise kapitalističnih kombinacij, bi videlo, kako natančno so kapitalistični krogi poučeni o stavki. Njihovi bojni načrti proti delavstvu so mednarodni, in boj proti stavkam vodijo v mednarodnem obsegu, a velika večina delavstva tega niti ne opazi.

Za stavko angleških premogarjev se ameriške, nemške, francoske in druge premogovniške družbe zanimajo ravno tako kakor angleške, ki so direktno prizadete. S posebno pozornostjo slede boju med angleškimi rudarji in kompanijami ameriške premogovniške družbe. Posvetujejo se z angleškimi, izmenjavajo se pisma in kujejo zveze kapitalističnih interesov vseh dežel. Delavstvo o tem ničesar ne ve, ker se pač ne zanima za stvari ki se ga tičejo. Obzorje povprečnega delavca je še tesno in ne pojmuje finančnega sveta z njegovim ogromnim, delikatnim internacionalnim omrežjem.

Stavka angleških premogarjev je stavka ameriških premogarjev; ne samo premogarjev ampak vsega ameriškega strokovno organiziranega delavstva. Koliko je delavcev v tej deželi, ki znajo pojmovati to resnico? Ameriške premogovniške družbe dajo svojim konkurentinjam v Angliji vso mogočo "moralno" pomoč. Enako pomoč bodo dobile od kompanij v Angliji, kadar bodo šli ameriški premogarji na stavko.

Poraz angleških premogarjev bi pomenil zmago premogovniških družb v Angliji in prvi poraz ameriških premogarjev še predno gredo v stavko. Niti pet odstotkov ameriških premogarjev se ne briga toliko za boje svojih razrednih tovarišev v Angliji kakor se brigajo ameriški kapitalistični besedniki. Oni zasledujejo poročila, korespondirajo, pošiljajo veččake "na lice mesta", pripravljajo se za kampanjo in ne zamude ničesar, kar mislijo da jim koristi ali utegne koristiti pozneje.

Angleški premogarji so na stavki štiri mesece. Kompanije, ki so pred dvema meseci še

kazale voljo za kompromis, so danes arogantne ter zasmehujejo unijo angleških rudarjev. Odporni duh angleških premogarjev popušča v odločnosti, ker izgineva vera v zmago. Kompanije lažje vztrajajo kakor delavci, ki so sedaj večinoma navezani samo na denarno podporo delavcev v Angliji in drugih deželah.

Stavka angleških premogarjev bo tvorila važno poglavje v zgodovini delavskega gibanja, ker je izzvala generalno stavko angleškega delavstva, in ker je pokazala bolj temeljito kot katera prejšnjih stavk svoj mednarodni pomen. Angleška vlada se je morala mnogo baviti z njo, in bavili so se ž njo vodilni krogi v mnogih deželah. Podpora angleškim stavkarjem od strani ruskih delavcev je povzročila precej kontroverze v Angliji. Angleški kapitalistični aparat je to podporo iz Rusije izrabil za svojo propagando, da odvzame simpatije stavkujočim premogarjem med angleškim ljudstvom, med katerim sedanji ruski režim ni nič kaj popularen. Premogarji so podporo iz Rusije vzeli kakor jo vzamejo od delavstva vsake druge dežele. Ali razlika je vendarle, ker je podpora iz prve spremljana s komunistično propagando, kar ni v prid stavkarjem — ne še sedaj.

Generalna stavka je angleške unije obubožala, in če je verjeti poročilom, iščejo posojilo \$5,000,000, da uredijo svoje finance in utrdijo svoj aparat. Tudi generalna stavka je bila takorekoč mednarodni pritisk in je mednarodno odmevala. Ni se obnesla, dasi je pomenila doseženo nedoseženo demonstracijo solidarnosti. Zalet je bil velik, celo prevelik v razmerah, v katerih je angleško delavstvo. Bil pa je šola, ki se bo izplačala.

Stavke, posebno ako so dolgotrajne, pomenijo za stavkarje in njihove družine mnogo gorja. Lastniki podjetij ne stradajo, ako njihovo delavstvo stavka. Oni lahko čakajo, ker vedo da jim pride na pomoč glad. Stavke ne večajo takozvanega "narodnega" bogastva, ali kompanije si navadno znajo pomagati. Obubožajo le delavci in mali trgovčiči, ki so odvisni od delavskih penijev. Stavka je absolutna moč, ako ima za seboj tako disciplinirano delavstvo, da je vsako dezertiranje v naprej izključeno. Tako daleč pa delavstvo še ni dospelo.

Mednarodno delavsko gibanje si bo bitke na industrialnem polju olajšalo, ako bo nastopalo bolj mednarodno in vzelo tudi odgovornost za boje in za — poraze. Učiti se mora od svojih sovražnikov in se naučiti, v čem je moč. Našlo jo bo, kajti interesi delavstva so enaki, medtem ko se interesi gospodarjev križajo. Razun tega predstavlja delavstvo število in DELO. Kapital ne predstavlja ne števila, niti ne dela, pač pa KAPITAL, katerega smoter je vleči DIVIDENDE za tiste ki lastujejo obrate.

Problem razrednega boja je čisto lahko rešiti. Ali z ljudstvom kakršno je, ga ni mogoče rešiti z enim mahljajem. Zato je evolucija iz kapitalizma v socializem počasna. Človeštvo kot celota se počasi uči in počasi vsposoblja za gospodarski sistem, v katerem bodo stavke nepotrebne in z njimi bo izginil glad ter druge številne nadloge splošnega značaja, ki so bistvo sedanje uredbe. Tolažba za človeštvo je, da ne stoji, pač pa išče potov vzlic svoji neizkušenosti in neznanju v "boljšo bodočnost". Našlo jo bo edino v socialistični ekonomski uredbi, ki bo socialistična, kadar bo človeštvo zrelo zanjo.



Povest enajstih trampov.

V Wyanetu, Ill., je našlo smrt v razvalinah tovrnega vlaka, v katerem so se vozili, sedem trampov. Štirje so smrtno nevarno poškodovani.

Nekaj se je v vlaku pokvarilo, ki se je spustil v dir po progi navzdol miljo na minuto. Pred kolodvorom v omenjenem mestecu se je sesul na kup. Pobrli so iz ene kare ubite in ranjene trampe, in ker ni bil nihče izmed njih pri zavesti, niso nikogar identificirali. Pokopali so jih, in konec je njihove povesti. Nekje morda čaka žena, mati, otroci. Ali "njega" ne bo.

Tisoče ljudi v tej deželi "buma". Tisoče delavcev nima za vožnji listek, pa se vozijo "na skrivaj" v tovornih vlakih. Pri tem se nekateri navadijo vagabundariti in se prevažajo toliko časa, da poginejo kje ob progi. Migratorični delavci potujejo na ta način kadar jih kliče sezonsko delo v gotov kraj.

Ampak delavec, ki se vozi v "box" karah, je samo tramp, in če ga ubije, ga ne identificirajo in njegovi sorodniki ne morejo nikogar tožiti za odškodnino. Ne dobili bi jo tudi če bi tožili, ker je tramp v očeh družbe prenehal biti človek z dnevom, ko je postal tramp.



"BEG IZ TEME" je knjiga ki je izšla v založbi "Proletarca". Obsega nad tri sto strani, in vsebuje dela ruskih pisateljev Andrejeva, Gorkega, Čehova, Arcibaševa in Turgenjeva. Stane vezana v platno \$1.75, mehko vezana \$1.25. Naročite več izvodov skupaj.

Rudolph Valentino.

Ena ameriških posebnosti so ameriške filmske "zvezde". Taka posebnost je bil tudi Rudolph Valentino, ki je dne 23. avgusta v New Yorku umrl deset dni po operaciji na slepiču in uljesih. Bil je star 31 let, in kot pravi fraza, v najboljši moški dobi in na višku svoje slave. Po rodu je bil Italijan in njegovo pravo ime je Rodolfo Guglielmi. Časopisje piše samo dobro o njemu, dasi ni bilo vedno tako.

Njegova karjera filmskega igralca sega deset let nazaj. Sloves si je pridobil z vlogo, ki jo je imel v filmu "The Four Horsemen of the Apocalypse". Potem so ga obdali z ljubimskimi vlogami, in ženski kakor moški svet je drl v kinoteatre, da vidi igralca, katerega je imenoval "perfect lover" (popolen ljubimec) in "the sheik of the movies". Waleški princ, ki je znan idol ženskih src, je komaj senca v primeri z Valentinom, in ni čuda, če sta se v marsikakšni ameriški družini zakonca prepirala radi "degota" Rudolfa, ki poljubuje kakor nihče na svetu. Koliko vzdihov je bilo po klopek v temnih glediščah, kadar je bil na višku poljubovanja! In pisem! Bajе jih je dobil ne tisoče tedensko. Mogoče, toda vsekakor ne vsaki teden.

Kot ljubimec v praksi ni bil tako srečen kakor v "movies". Tam se ljubi natančno tako kakor določa vloga. Poljubuje se po predpisih in vse se godi tako kakor se navadno ne godi v resničnem življenju. Na platnu je bil Valentino "perfect lover", ali v življenju je bil dvakrat poročen, in dvakrat razporočen. Rekli so, da se v kratkem poroči v tretje, a je preje umrl. In če se bi bil, bi se v tretjič razporočil. Bil je pač ljubimec filmske sorte.

Valentino je bil pustolovske nature. Od kar je postal oboževan od milijonov, je dobival plačo kakršne nima niti jugoslovanski kralj, čeprav ima milijon dolarjev na leto. In živel je najbrž bolj sijajno kakor kralj Aleksander in mogoče celo bolj kakor Waleški princ.

Dne 20. avgusta je prišel k njegovi bolniški postelji italijanski katoliški duhovnik, doma iz istega trga v Italiji, in ga izpovedal. Morda je bila to prva Valentinova izpoved po dolgih letih. Dobil je odvezo, kar pomeni, da mu je večni sodnik odpustil vse morebitne grehe . . .

V bolnišnico, kjer je ležal deset dni, so mu poslali iz vseh krajev Amerike cele gore rož, katere so razdali bolnikom po vseh newyorških bolnicah. Oboževalci so mu pošiljali ne le cvetje, ampak voščila, pozdrave, svetinjce, škapulirje, blagoslovljeno vodo in sploh vse kar bi utegnili zanimati ali pa pomagati bolniku. Trije zdravniki, veččaki v svojem poklicu, so bili vedno pri njemu. Denarja niso hranili, toda denar to pot ni ukanil smrti.

Valentino je bil zavarovan od filmske firme za katero je igral za 200,000 dolarjev. Dobi-

la jih bo in zavrgla slike, na katerih nastopa. Razun zadnje so se ji vse bogato izplačale. In za "škodo", ker ne bodo več donašale dobička, dobi \$200,000.

Ko je prišel Valentino v nebesa, je tam gotovo srečal slovitega italijanskega pevcu Caruso. Enrico Caruso ni imel rad filmskih igralcev, ker jih ni smatral za umetnike. Sešla sta se skupaj, in Valentino mu je lahko dejal: Svet še vedno posluša tvoj glas in se mu divi. — Caruso namreč poje tudi po smrti za kar skrbe kompanije, ki izdelujejo fonografe. In imel je glas, ki ga je vredno ohraniti svetu. Caruso je poslušal in lahko rekel: Da, še pojem, dasi nisem bil nikoli tako oboževan in množice oboževalcev me niso nikoli oblegale v tako ogromnem številu. Vidiš, ko si umiral, se je sto milijonov ljudi zanimalo zate kakor se ne bi tudi ako bi umrl predsednik republike; stotisoči so plakali. Čez nekaj tednov te bodo pozabili, kajti na platnu te bodo nadomestili drugi, enako dobri ljubimci. Mladeničev, ki znajo ljubiti, je mnogo na svetu. Operni pevcu pa ostanemo umetniki tudi po smrti.

Potem se bosta sprehajala in premišljevala, kako in kdo zapravlja denar, ki sta ga zapustila. Kajti ako so današnje krščanske cerkve kako merilo za "standarde" v nebesih, bi se po pravici lahko sklepalo, da se z denarnimi zadevami "nad zvezdami" veliko pečajo.



Francišskani ustanavljajo novo "delavsko" stranko.

Francišskanski "Amerikanski Slovenec" z dne 19. avgusta poziva delavstvo v posebnem uredniškem članku, da naj "krepi svojo politično moč". Kot znano, se francišskansko glasilo pretvarja v boljševisko, ker upa, da "komunistična" "D. S." kmalu preneha. Francišskani so pod predsedstvom Rev. Černeta zaključili, da bodo med volitvami vodili delavsko politiko, ob času volitev pa "plačano" politiko kakor do zdaj. Tako zahteva interes lista, oziroma žepi lastnikov lista.

V dotičnem članku piše med drugim:

"... Posebnega zanimanja za izboljšanje delavskih razmer ne bo preje, dokler ne bo delavstvo samo odločno zahtevalo, da se v tem oziru nekaj ukrene..."

Predvsem je treba, da delavstvo vedno bolj krepi svojo politično moč. Da podpira ob času volitev svoje njim zveste kandidate, kateri naj potem za take stvari dvignejo svoj glas za delavski razred, za izboljšanje njihovih razmer itd. To, da delavstvo nastopa ob času volitev složno in solidarno, je kardinalna — poglobitna — dolžnost vseh delavcev.

Do vsega tega pa delavstvo ne bo prišlo, ako se ne bo, kakor smo to že omenili, samo živo zanimalo za svoje razmere. Delavstvu je potrebno, da se izobražuje. Predvsem pa, da jači svoje lastno delavsko časopisje, katero piše in se poteguje za njihove interese. Tisk je velisila. Kapitalisti se vedno poslužujejo te velesile proti

delavstvu. Zato je še večja dolžnost delavstva, da zvesto podpira njemu zvesto časopisje, kajti, ako mu to stoji na strani in na straži njegovih interesov, potem ima delavstvo v rokah silo, s katero paralizira sproti vse nakane svojih nasprotnikov, ki delujejo noč in dan, da bi ga pred javnostjo očrnili in mu vzeli dobro ime.

"Amerikanski Slovenec" je dosedaj še vselej agitiral za kandidate kapitalističnih strank, in to je storil tudi ob času zadnjih primarnih volitev aprila to leto. Urednik "Am. Slovenca" VE DA BLUFA, ampak tako zahteva francišskanski *biznis*. Misli si: Čitatelji našega lista so nevedni, pa jih bomo s takimi članki najlažje pridržali — Za KAPITALISTIČNO POLITIKO.



Milwauški "Vestnik" o hiranju ameriške Workers Party.

Milwauški slovenski tednik "Vestnik" je v izdaji z dne 19. avgusta priobčil članek "Preobrat v taktiki komunistične internacionale", v katerem opisuje Stalinov govor, naperjen proti demagogični in katastrofalni taktiki Zinovjeva in njegovih pristašev. Članek zaključuje:

"Kako resnične so te besede Stalina, razumejo najboljše tiste osebe, katere so stale nekdanj v vrstah te ali one komunistične stranke v inozemstvu in so padle v nemilost — baš zaradi tega, ker so videle vse to že vnaprej, kar je Stalin sedaj priznal, sedaj, ko je uničen razdirajoči vpliv Zinovjeva.

V Ameriški Delavski (komunistični stranki) se je uničujoči vpliv Zinovjeva občutil najglobljeje. Stranka je izgubila 90 odstotkov članov in z njimi večje število jasnomyšlečih, dalekovidnih voditeljev. Samo Ludvik Lore, urednik nemškega dnevnika "Newyorker Volkszeitung" je potegnil za seboj, ko je bil vržen iz stranke, okrog desetstotico članov Delavske stranke. Isto se je pripetilo z urednikom finskega lista in nekaterih drugih. V tem času "čiščenja" so se vgnezdili v vodstvo stranke teoretični kričači, duševne ničle, sebičneži, katerih srčna želja je bila, da igrajo v "revolucionarnem" delavskem gibanju velike, vodilne vloge, ter povzročili povsod razdor in uničili še tisti mali ostanek simpatij, katere je Delavska stranka do tedaj uživala.

Tako je šel razredno zavedni proletariat zopet enkrat skoz trdo šolo, iz katere pa je prišel ojačen moralično, ker zgodovina delavskih bojov nas uči, da je razrednozavedni proletariat napredoval in dosegel največje uspehe potom napačne taktike povzročenih izgub in razočaranj..."

To priznanje v "Vestniku" o propadanju ameriške Workers Party je značilno radi tega, ker je urednik "Vestnika" urejeval do konca prošlega leta "Delavsko Slovenijo" in so mu "instrukcije", "strategije" in "manevri" Zinovjevega in Bartulovičevega izuma znani iz lastne izkušnje.



"Proletarec" je list, ki je urejevan tako kakor je za delavstvo potrebno, ne tako kakor "ljudstvo hoče". Tak list je vreden da ga čitate. Priporočite ga znancem.

“REV.” JAMES ČERNE “POLEMIZIRA”.

Potres v sheboyganskem farovžu.

Rev. James Černe je župnik slovenske fаре v Sheboyganu. Duhovnik je postal slučajno, ker jih je takrat manjkalo in ker so nekje v Minnesoti “posvetili” za slovenskega katoliškega duhovnika vsakogar, ki je hotel “pasti” duše. Duhovniški posel mu je kramarstvo; to je priznal sam ob neki priliki v nekem salunu, kakor je pisal urednik milwauškega “Vestnika”. Je “nesrečen” duhovnik, ker ne veruje v nauke “edino zveličavne cerkve”. Časa ima mnogo, kakor ga ima vsak župnik. Misliti mu ni treba, ker pač ni težko ponavljati od tedna do tedna vedno ene in iste litanije. Tisti ki ga poznajo pravijo, da nikoli ne piše “v liste” ako ni pod vplivom alkoholnih duhov.

Ta “Rev.” Černe je po “zaslugi” frančiškanov bil imenovan za častnega predsednika družbe, ki izdaja “Am. Slovenca”. Černetu se je “šarža” dopadla in jo sprejel. To je frančiškanom pomagalo, da so prodali več delnic in dobili več naročnikov svojemu kramarskemu listu. Od kar je sheboyganski župnik “časni predsednik”, priobčuje v glasilu “svoje” družbe “članke”. Kakor je Rev. Černe intelektualno *way below zero*, tako so logično tudi njegovi “članki” *way below*. Kadar piše “za list”, psuje in laže. Tiste rojake v naselbini ki mu ne slede, zmerja “kot pse”, in kadar ga strasti sovraštva (krščanska čednost) posebno obvladajo, zakriči: “Niste vredni drugega kakor ‘šus purfla!’” Rev. Černe bi torej ubijal, ako bi smel, kar je najbrž tudi v soglasju z današnjim krščanstvom. Njegove izbruhe sheboyganski mežnarji s težavo prebavljajo. “Naj bo, on je duhovnik,” se tolažijo, kajti duša našega vernega človeka je taka, da duhovniku vse oprostí. Na drugega bi klical kazen božjo.

Rev. Černe je imel dne 8. avgusta zvečer, ko so mu njegovi špijoni sporočili kaj se je godilo na socialističnem pikniku in tudi tisto kar se ni godilo, zopet histeričen napad. Ko mu je nekoliko odleglo, se je obsenčil z duhovi iz sodčka, ki so mu dali “razsvetila” in poguma. Nato je napisal o pikniku tole “poročilo”, priobčeno v “Am. Slovencu” z dne 18. avgusta.

RAKOVA POT — FOTOGRAFIJA — NAŠIH RDEČKARJEV.

Schneidermeister, rote Mundur, zurueckmarschieret.

Pevsko društvo “Naprej” iz Milwaukee, ali pravilno rečeno “Nazaj,” je priredilo veselico v zvezi z našimi rdečkarji v Sheboyganu. Glavni govornik je bil uredniče Proletarca, Zajček iz Chicage. Njegov govor o veri, o Najsvetejšem Zakramentu itd. je bil tako nizkoten in podel, da se je pristudil tudi onim, ki niso člani slovenske cerkve. — Ker je po oslovsko govoril, mu je mladenič, tukaj rojen, po oslovsko zarigal in ga osmešil. To je njega tako razburilo, da se je na licu mesta izrazil, da on “rona” za gubernerja države Illinois — presneto smešno! Več uspeha bi imel pri kozah na reburu.

Srečna država, katera bo imela za gubernerja slovensko propalico!

V svojem govoru je v zvezde koval socialistovskega majorja iz Milwaukee, Mr. Hoana. On je v resnici dober diplomat in politikar. Socialist kakor je on, sem tudi jaz. Njegova soproga je katoličanka. Večkrat poje v cerkvi. Radi tega katoličani irske narodnosti podpirajo njega pri volitvah. Katoličani nemške narodnosti in tudi nji-

hovi duhovniki so pri volitvah bili na njegovi strani od časa svetovne vojske. On se udeležuje večkrat strogo katoliških prireditve, katere so v čast katoliških škofov in duhovnikov. Pribiti pa je, da bi bilo njega sram, kot inteligentnega človeka, da bi se udeležil tako nizkotnega in barabarskega shoda, kakor je bil v Sheboyganu. Seveda od takih propalic se tudi kaj več pričakovati ne more. Ako Zajček tega ne veruje, naj da svoj sheboyganski govor v angleščini njemu v potrdilo.

To so ljudje brez sramu, značaja in poštenja. Tudi ŠUSPULFRA NISO VREDNI — kar se tiče človeške družbe. Lastnik posestva, ki ni član naše župnije, in kjer so imeli svojo zabavo, drži toliko na svoje dobro ime in poštenje, da jim take prireditve ne bo nikdar več dovolil. Zdi se mu, da je bil celi program izpeljan na preumazan način. To je dober trumf za tako sodrgo. Ha, ha!

Naselbina v Milwaukee je velika in bi morala zavzeti po številu Slovencev častno mesto med Slovenci v Ameriki. Konstatirati moramo, da je ravno nasprotno. Rdečkarji so imeli tam odprto pot in niso imeli nobene neprilike od strani slovenskega duhovnika, ker ga tam sploh nimajo. Lahko bi pa tam imeli dva duhovnika in katoliško šolo za najmanj 500 otrok.

Imajo svoj protiverski list, ali v resnici ti nezmožni in nepoklicani rdeči voditeljčki niso povzdignili svoje naselbine in so v gospodarskem, političnem in v vsakem drugem oziru prave ničle. Ne zavzemajo mesta, kakor bi ga morali po številu Slovencev. “Napredek, izobrazba” in druge fraze se vedno čuje. V istini so ničle!

Zajček iz Chicage je v majski številki Proletarca pisal, da so slovenski rdečkarji v Ameriki imeli samo enega inteligentnega urednika. Pozabil je pristaviti, da so bili še najbolj inteligentni njegovi milijondolarski dolgi prsti — Etbin Kristana. Vsi drugi uredniki so sami škarjevci, seveda tudi plonkarji, posebno iz radikalnih čeških listov.

Za časa evharističnega kongresa se je izkazalo mesto Chicage izvanredno. Kaj takega ne zmore nobeno svetovno mesto na svetu. Slovenski figovci iz Lawndale so priredili kot najnižja banda na svetu protestni shod. Ali vse njih prizadevanje ni bilo niti kaplja v morje. Edini uspeh, ki ga imajo je, da izlorablajo Slovensko Narodno Podporno Jednoto v svoje svrhe in v svojo sebičnost. Inteligentov nimajo, da bi se mogli na kakšen drugi način pošteno preživeti, zato farbajo nevedni slovenski narod. **PROPADLI SLOVENCİ PO RAZNIH KEMPAH, KI ŽIVE V DIVJEM ZAKONU IN KI SO PODIVJANI, JIM SLEDIJO.** Za ugled in napredek slovenskega naroda v gospodarskem oziru do sedaj še niso storili ničesar.

“Milwaukee Leader,” socialistovski list, je dostojno pisal o evhar. kongresu in sprejemu poljskega škofa Ciepłaka v Milwaukee. Imajo pač inteligentnega urednika. Vere ne usiljujemo nikomur — zato spoštujemo inteligentne ljudi, ki so obenem pošteni. Barabarstvo slov. ignorantov Zajčkovega kalibra preziramo.

Te rdeče propalice in voditeljčki so danes pošteni Slovencem v sramoto kot Slovenci in kot državljani Združenih držav. “Gliha vkup štrihla!” Ako nezavedni Slovenci takim zaručancem sledijo, ker nimajo v svoji sredini nikake inteligence, naj jim bo prosta pot. Slovenci, kateri pa imajo v Ameriki organizirane slovenske žup-

nije in katoliške šole, so danes v ponos svojemu narodu in Zdr. državam.

Vam rdečkarjem, kateri prodajate prosveto in napredek Slovencev, želim dober tek! — Vaše veselice se po vaši izjavi vedno najboljše obnesejo — tako tudi zadnja. Ali lažete ali kradete? Ako ste v resnici napravili nad \$250 čistega dobička, se vaši sobratje zanimajo za to in upajo, da bodo vaši pošteni voditeljski v računih pokazali, da ste v resnici toliko napredovali; ako ste se zlagali, glede tega bi se vaše podrepne muhe zadovoljile s tem, da bi vi rdečkarški voditelji doplačali v blagajno, o čemer ste se lagali.

Socialistične veselice so bile zadnjih 15 let v Sheboyganu, še bolj v Milwaukee, menda dobre. Javnost bi smela vendar vedeti, kako obstoji njih blagajna ali gospodarstvo. Osebnost ne zaviram vašega skupnega premoženja.

Pač bi zaslužili vi, takozvani "izobraženci" da bi v Sheboyganu in v Milwaukee zgradili vsaj eno cesarsko kamrico. Tam bi vsaj shranjevali ves smrad svojih propadlih duš in da bi nam, pravim Slovencem, ne delali sramote pred tujimi narodi.

Rev. James Cherne.

Prostaški župnik v luči resnice.

Vera uči, da je lagati grah. Jezuitska morala pa je, da je lagati v dosego namena dovoljeno. Namreč, ako katoličan misli, da z lažmi služi Bogu, tedaj laže v dosego namena. Enako načelo zastopajo tudi "komunisti". Namreč, "namen posvečuje sredstva". Laž je "posvečena", ako se "človek laže z dobrim namenom".

Na skupni socialistični priredbi v Sheboyganu v nedeljo dne 8. avgusta ni nihče "po oslovsko zarigal". Dičnik "Reverend" naj bo uverjen, da se je dotični "mladenič" premislil in NI "zarigal". Kajti ako bi zarigal, bi ga pozval na oder in PRIŠEL BI. In tedaj bi navzočim pokazal človeka, ki dela škandal — OSLU! Natančno tako se bi zgodilo — v sramoto dotičnemu ki žali osla in v veliko veselje ljudem. "Rev." Černe laže, ko govori, da je neki njegov "mladenič" za medklic "oslovsko" zarigal. In ker ni nihče "rigal", se govorniku ni bilo treba "razburiti" in vsled tega ni konstatiral, da "rona" za illinoiskega guvernerja.

Poslancem sheboyganskega župnika na pikniku sem dejal: Ako hočete videti kako majhen je vaš župnik, kako neveden, in kako vas vara, mi ga privedite na oder. Poskrbite za shod, na katerem bova govorila oba, in tedaj boste videli, kakšna ničla je vaš "duhovni pastir". To jim je bilo povedano razločno in glasno, toda nihče izmed njih ni zarigal "naglas", da bi ga čuli LJUDJE. Rigali so šele ko so prišli v — FAROVŽ.

Noben govornik se ni norčeval na sheboyganskem pikniku iz zakramentov, pač pa je podpisani slikal, **KAKO SE NORČUJE IZ NJIH KRAMARSKO KRŠČANSTVO.** Povedal je, kako se vozi Kristov namestnik Bonzano, in kaj je učil Sin človekov, ki je izganjal kramarje iz tempeljna, in ki sam ni imel prostora, kamor bi glavo položil.

Neprava hvala.

Rev. Černe hvali milwauški soc. dnevnik "Leader", češ, da je pisal lepo o sprejemu poljskega škofa in o kongresu. "Leader" prinaša "novice" in prinaša jih kakor se dogode. Rev. Černe pravi, da ima "Leader" dobrega urednika. Ta urednik je v "Leadru" za časa "evharističnega" kongresa napisal med drugimi članek "The Eucharist and Politics", v katerem pravi tudi sledeče:

"... There is no doubt in our mind that THE

Še ena Rev. Černetova laž izpodbita.

Mr. Geo. Pirc, ki je dal svoj vrt v najem socialističnemu klubu št. 235 JSZ. v Sheboyganu za koncert, shod in piknik dne 8. avgusta, ni nikomur dejal, da "take prireditve na svojem posestvu ne bo nikoli več dovolil", kot piše Rev. Černe. Duhovni gospod si je to trditve torej "izmislil", ali z drugimi besedami, zapisal je laž.

Nasprotno pa je Mr. Pirc izjavil, da je bila naša priredba vzorna, program pošteno izvajan in udeleženci mirni. Naši ljudje niso nikomur delali sitnosti. Kadar bo naš klub še potreboval vrt za piknik, mu bo Mr. Geo. Pirc v bodoče izkazal enako naklonjenost kakor zadnjič, kajti njegov prostor je na razpolago vsaki organizaciji za pošteno zabavo in program. Izjavil je, da je trditve sheboyganskega župnika v tem oziru vseskozi lažnjiva. Iz tega je razvidno, da Rev. Černe namenoma laže, da prikaže Mr. Pirca v napačni luči in da našo priredbo razglasi za nekakšno Sodomo in Gomoro.

Klub št. 235, JSZ., Sheboygan, Wis.

BIBLICAL CHRIST WOULD FEEL OUT OF PLACE IN THE GOLD AND LACECOVERED assembly of modern church princes, who look anything but spiritualized and elevated above the worldly things . . . "

Če bi to napisal slovenski socialist, bi Rev. Černe "gromovito" izjavil, da je izrekel bogokletstvo. Urednik milwauškega socialističnega "Leadra", ki pravi, da bi se biblijski Krist počutil tujec na "evharističnem" kongresu, je zapisal resnico. Krist kakršnega ima današnja katoliška cerkev, nima ničesar skupnega s Kristom revnih in ubogih, kot je opisan v bibliji. Danes ga prenašajo v dragocenih monštrancih v največjem sijaju in pompu in pravijo ljudem: Tu, v nji je naš Kralj! In verniki kleče pred zlatim kraljem. Ali ni to norčevanje iz biblijskega Krista in njegovih nauk?

Hoan in katoličanstvo.

Nihče ni na sheboyganskem pikniku "v zvezde koval Mr. Hoana". Kako so mogli to "izrigati" v svoje poročilo, mi je uganka. V ostalem se glede milwauškega župana Hoana "Rev." Černe precej moti. Umevno je, da mora Hoan kot župan mesta nastopiti marsikje kjer bi ne nastopil kot privatnik. To za socializem nima pomena, in ravno tako ne, ako je njegova žena katoličanka in če "večkrat poje v cerkvi". Tisti katoličani ki glasujejo za Hoana, ne glasujejo zanj radi svojega "katoličanstva", ampak zato, ker se spominjajo, kako je bilo, ko so v milwauški občini "gospodarili" veliki KATOLIŠKI ter drugi verski veljaki, v resnici KORUMPIRANI politiki.

Nepobožne želje.

Lastnik vrta in dvorane, kjer se je priredba vršila, je po Rev. Černetovem zatrdilu prisegel, "da socialistom

nikoli več." Taka je želja pobožnega župnika. Ali to ni prvi njegov pritisk, da bi slovenskim socialistom v Sheboyganu zabranil dobiti prostore za priredbe. Podobno kakor sedaj o Mr. Pircu je pisal o Mr. Fluderniku, češ, žal mu je, ker jim je dal v najem dvorano, zapeljali so ga z obljubami itd. Mr. Fludernik daje svojo dvorano klubu JSZ, še vedno v najem, ker se ni oziral na migljaj "Rev." Černeta.

Reklama z evharističnim kongresom.

Postavljanje z evharističnim kongresom v Chicagu je takale reč. Čikaški angleški dnevnik (vsi protestantovski) so radi čikaškega biznisa o "kongresu" veliko pisali, v uredniških sobah pa so se uredniki in poročevalci norčevali iz katoliške duhovščine, njenega paganskega pompa in neumnih "romarjev", izmed katerih so bili jugoslovanski pač najbolj neumni. Amerikanec gleda najprvo, da stvar IZRABI za reklamo. In tako je bil tisti "kongres" reklama za čikaški "protestantovski" biznis in za lote v okolici Mundeleina . . .

Hribovski slovenski klerikalizem.

Največja ironija je Černetovo postavljanje z inteligenco slovenskega klerikalnega tabora v Ameriki. Zasluga te "telegence" je, da so dobili jugoslovanski škofje DETEKTIVSKI namesto "slovesen" sprejem v New Yorku. Zasluga slovenske duhovniške telegence je, da so ameriški listi pisali o Jugoslovanih v Ameriki kakor-pišejo o Arnavtih in drugih "razbojniških" ljudstvih. Hrvatski župnik Petričak v New Yorku se je čez slovensko duhovniško telegenco bridko potožil.

Noben slovenski socialist, nihče ki ima količkaj ponosa in samospoštovanja, se ne bi hotel družiti s hribovstvom slovenskega katoličanstva v Ameriki. Velika sreča v nesreči je, da to "hribovstvo" slovenskih bezniških fajmoštrov ni vodilno, ampak le umazana cunjka, ki se je prijelja čevlja našega ljudstva v tej deželi in se vleče za njim. Pa se jo bo otreslo — namreč cunje, katere ena franža je "Rev." sheboyganski fajmošter.

Oslovskega riganja ni bilo.

"Amerikanski Slovenec" poroča, da je neki tukaj rojeni mladenič govorniku Fr. Zajcu na pikniku dne 8. avgusta po oslovsko zarigal ter ga omešil. Pod poročilom je podpisan tukajšnji župnik James Černe.

Izjavljam, da nihče izmed nas udeležencev, in vprašal sem jih mnogo, NI ČUL, da bi kdo po "oslovsko" ali drugače "zarigal". Na govornika ni bil narejen noben medklic v sovražnem smislu. "Rigalo" se je torej nekje drugje, ne na našem pikniku. Sicer pa je obžalovanja vredno, da se človek, ki se šteje za duhovnika, poslužuje v boju proti zavednemu delavstvu tako nizkih, tako prostaških metod! Mi ga pomilujemo.

Anton Debevc, Sheboygan, Wis.

Ako slovensko duhovništvo v Ameriki kaj šteje, pokažite svoje luči in zvezde? Včasi je bilo med slovenskimi duhovniki v Ameriki RES nekaj duhovnikov, ki so bili priznani, in nekateri so dobili celo škofovske časti. Današnji slovenski duhovniki v Ameriki, razun par izjem, so navadni kruhoborci; v škofijskih pisarnah so brez ugleda in mnogi zelo slabo zapisani.

Civilne poroke — "divji zakoni".

Prečastiti duhovni gospod Černe napada sedaj javno že tretjič tiste ameriške Slovence, ki po raznih kempah žive v divjem zakonu . . .

S tem misli rojake in rojakinje, ki niso šli po zavezo k njemu in drugim fajmoštrom ter jim plačali bakšiš za ceremonije, pač pa se poročili civilno. "Rev." Černe se prišteva k dobrim Amerikancem, in je dober Amerikanec v smislu tolmačenja kapitalističnih patriotov, ki zahtevajo od pastirjev da drže svoje ovčice v pokornosti do gospodarjev. Toda tudi civilna poroka je ameriška ustanova, kar pa se tiče divjih zakonov in blagoslovljene prostitucije, naj pa blagi duhovni gospod še enkrat prečita Molekovo predavanje "Proletarska etika in morala".

Izbruh "Rev." Černeta o prošli socialistični priredbi v Sheboyganu je izraz strahopetnosti in zrcalo njegove ignorance. Če ne bi bil strahopeten in tak ignorant, ne bi pošiljal "mladeničev" z navodili, da naj rigajo, ker ve, da govoriti ne znajo, pač pa bi prišel sam in sam "zarigal".

Frank Zaitz.

"Milwaukee Leader" in župnik Černe.

V "Amerikanskem Slovencu" z dne 18. avgusta je sheboyganski župnik "Rev." Černe konstatiral, da ima "Milwaukee Leader" inteligentnega, pravičnega urednika". Se strinjamo.

Pod naslovom "Mussolini in Calles" je "socijalistovski" dnevnik "Leader" priobčil sledeči članek, Rev. Černe pa naj bo toliko prijazen, da bo dal svoj komentar:

MUSSOLINI IN CALLES.

Opazili ste, kako previdno se giblje katoliška hierarhija med raznimi mogočenci, ki napadajo njeno posvetno moč. Opazili ste, kako pohleven je bil glas Vatikana proti Mussoliniju, in kako šumni so napadi na mehiškega predsednika Callesa, direktirani s stolice sv. Petra.

Ko je Mussolini jezdil po italijanski katoliški ljudski stranki in ko so fašistični pretepači mrcvarili katoliškega ljudskega voditelja Don Sturzo, tedaj Vatikan ni zagrozil Mussoliniju s stavko katoliške duhovščine, in ni apeliral na tuje vlade za intervencijo.

Kako vse drugače nastopa katoliška duhovščina proti mehiškemu delavskemu voditelju, ki v popolnem soglasju z večino mehiškega delavstva čisti Augijev blev klerikalne nadvlade.

V slučaju Mussolinija je cerkev vedela, da je pametno dati cesarju kar je cesarjevega. V slučaju Mehike, kjer cesar reprezentira ljudske interese, je cerkev kaznovala svoje lastne ljudi s tem da jim je odvzela zakramente, ker noče, da bi podpirali interese mehiškega ljudstva v boju proti kapitalističnim imperialistom.

Kaj čitate? Kaj mislite? Če ne mislite sami, kdo misli za vas?

Josip Stalin o Zinovjevu in njegovih metodah.

Nezmotljiva in "edino prava taktika" pod kritiko večine.

Na zgodovinski seji centralnega odbora ruske komunistične stranke dne 22. julija to leto, katera je odstavila iz odbora Zinovjeva, je tajnik stranke Josip Stalin žigosal opozicijo in ji dokazoval, da škoduje Rusiji in mednarodnemu delavskemu gibanju. Poudarjal je, da je Zinovjev s svojimi bedastimi instrukcijami komunističnim sektam v drugih deželah povzročil, da so se socialistične simpatije do komunistov ohladile in škodo ima sovjetska Rusija in delavsko gibanje.

Zaključni del Stalinovega govora se glasi:

"... Poleg številnih včasi skoro nepremostljivih ovir, ki jih imamo pri upravljanju zadev unije sovjetskih republik, smo pri svojem delu neprestano ovirani tudi od opozicijskih teoretikov; ti ljudje nam jemljejo s svojimi destruktivnimi kritikami čas na naših zborih, ne povedo pa, kakšna zdravila naj rabimo; na papirju imajo sijajen program, a je iluzoričen in zato brez pomena; to so kritiki, ki neprestano kažejo na napake v prošlosti, nikdar pa nam ne dajo priznanja za delo, ki smo ga izvršili.

Te osebe ne skušajo samo razdirati strankino enotnost, ampak sipljejo svoje kritiziranje tudi v zunanji svet. Naslednje jutro se že razlega iz kapitalističnega časopisja "vest" o razdori v komunistični stranki.

Ti ljudje uganjajo zgagarije. Ovirajo naše delo in zakasnujejo naše funkcioniranje, ampak oni niso tako nevarni kot voditelj infinitezimalnega elementa (pri tem je pokazal s prstom na Zinovjeva), katerega neprestano besedičenje se širi v svet kakor da predstavlja jedro misli sovjetske Rusije.

Ta oseba (zopet je pokazal s prstom na Zinovjeva) je s svojimi nečuvenimi idiotičnimi govorancami ustvarila položaj, da je našemu biroju za tujezemske zadeve nemogoče skleniti sporazume in pogodbe z zunanjim svetom, od katerega potrebujemo kredite in tovarniške produkte, ki so v gospodarskem razvoju Rusije absolutno potrebni.

Kapitaliziral je svoje nekdanje druženje z našim ljubljanim voditeljem (Leninom) v svrhu neprestanega vzruževanja svetovnega mnenja, in tako je svet po njegovi zaslugi v vedni negotovosti in strahu pred Rusijo. Edino on je odgovoren za izjalovljenje pogodbe med Rusijo in Anglijo. Njegova idijotična dejanja in besedičenja so povzročila, da so se odtujile simpatije onih v Ameriki proti onemu kar imenujejo "svetovno revolucijo".

Takega besedičenja naj bo enkrat dovolj! Zadosti je teh idijotskih gesel!

Čas je, da se preneha s pisanjem navodil vsakemu idijotu v tujezemstvu, ki slika samega

sebe za človeka, sposobnega voditi milijon ljudi v uporou proti kapitalizmu.

Ta oseba (še vedno obrnjen proti Zinovjevu) je s svojo gorostasno taktiko odvezla simpatije socialistov po vsem svetu od nas.

Napravil je naš režim za anatemo angleškemu socializmu.

S svojimi metodami in govoričenjem je nas osmešil pred svetom. Čemu?

Mi poznamo Rusijo, in ker poznamo rusko dušo, je bila naša revolucija uspešna.

Toda ali smo poznali mišljenje ameriškega proletariata?

Ali poznamo mišljenje angleškega delavca?

Ne, mi ga ne poznamo.

Hvala onemu tam (zopet je pokazal na Zinovjeva), da smo izvedeli mnogo o zadržanju in mnenju delavskega razreda v vseh industrijskih deželah, ki je proti nam.

Prišel je čas, ko se homo morali odločiti proti destruktivnemu delovanju obeh elementov — proti onemu ki ga vodi on (pokazal je na Zinovjeva), in proti reformistom, ki bi vstopili v začasni neblagoslovljeni zakon s kapitalizmom, katere predstavlja on (pokazal je Trockija).

Kjer mu primankuje modrosti in sodbe, siplje besede, besede, besede, da jaz, priprost čevljarjev sin, ki ga poslušam, postanem vrtočlav od kupa besed in preiščlujem, da-li poslušam profesorja ali znanstvenika, katerega tehničnih izrazov ne morem razumeti.

Kaj torej storiti? Ali naj priključimo nazaj carizem? Ne!

Unija sovjetskih republik bo nadaljevala svojo pot triumfalno, hodila bo po začrtanih smereh, ne da bi se ozirala na idiotične krike svetovnih revolucionarjev, niti na jeremijade črnogledih prerokov.

Gibanje socialističnega ženstva v Belgiji.

V belgijski delavski (socialistični) stranki je izmed 600.000 članov 80.000 žensk, kar je mnogo, če se pomisli, da imajo ženske v Belgiji volilno pravico samo v občinski zastopstva in da niti te nimajo dolgo časa. Akcija za organiziranje belgijskih žensk v delavsko stranko je bila podvzeta v večji meri šele l. 1923. V dveh letih se je pridobilo v stranko 80.000 članic. Meseca junija to leto je imelo belgijsko socialistično ženstvo svoj kongres, ki se ga je udeležilo 225 delegatkinj. Žensko socialistično glasilo v Belgiji je mesečnik "La Voix de la Femme", ki je pričel izhajati maja to leto.

Končno vendarle!

Dolgo časa je bilo treba vpraševati, kdo je Chas. Novak, ki je prišel "na svet" da odreši "proletariat", predno je prišel odgovor. Prvi se je oglasil inženir Dragotin Gustinčič in pojasnil, da mu je Chas. Novak pisal da naj pojasni kdo je Chas. Novak. Ker Dragotin ni mogel pojasniti, je dejal, da pojasnjevatil sploh treba ni. O prošlosti "odrešenika" se ni s tem virom torej ničesar izvedelo.

Te dni pa smo prejeli iz Ljubljane "dopis", datiran na ljubljanski pošti dne 6. avgusta, ki je brez lastnoročnih podpisov, in tudi pošiljatelj ga ni podpisal. Narejena je le pripomba, da je prejela enako kopijo tudi "Prosveta" in "D.S.", in da so lastnoročni podpisi samo na kopiji, ki je poslana "D.S." Tudi ta dopis je naročen od Chas. Novaka, v katerem je končno vendarle priznanje, da Chas. Novak ni Chas. Novak. Dopis se glasi:

V "Prosveti" in "Proletarcu" smo čitali čudne in nerazumljive vesti o sodrugu Ernestu Bartuloviču. Vprašuje se tam, odkod da je in kdo da ga pozna. Občutili smo svojo dolžnost, da o tem obvestimo ameriške slovenske delavce. Sodrug Bartulovič je bil leta 1919 in 1920 med nami zaposlen kot krojaški pomočnik. Bil je tudi agilen in sposoben vodja krojaške organizacije kot njen tajnik in tudi organizacije živilskih delavcev. Oblasti je bil vsled svojega delovanja nevaren in so ga l. 1921 izgnale za 3 leta iz Slovenije. Deloval je v interes delavskega razreda in bil vedno zavedni vodja.

Andrej Smerajc, l. r. Ivan Schaffer, l. r.,
Marija Draksler, l. r. Franjo Šenica, l. r.
Eduard Pleško, l. r. Matej Karner, l. r.

Vsi krojaški pomočniki v Ljubljani.

PS.—Ta dopis pošiljamo "Prosveti", "Proletarcu" in "Delavski Sloveniji" s prošnjo, da ga kot glavni delavski listi objavijo, da bo ameriško delavstvo natančneje obveščeno.—Ljubljana, začetkom avgusta 1926.

Zadnja vrstica "dopisa" je pisana s črnilom, ostale so tipkane, iz česar sklepamo, da je bila kopija dopisa od nekje poslana. Na povratnem naslovu na koverti je podpisan Ciril Kočever, ki sploh ni krojaški pomočnik.

Tovarišem krojaškim pomočnikom, ki so se postavili za svojega nekdanjega tajnika krojaške organizacije, par skromnih vprašanj: Kaj je Ernest Bartulovič BIL pred l. 1919? Kar tako človek ne postane tajnik.

Čemu se ne "postavi" za svojega bivšega tajnika krojaška organizacija sama, in čemu ga ne brani pokret kot celota? Šest krojaških pomočnikov nas ne more prepričati, da je bil Ernest Bartulovič bolj pošten kot je Chas. Novak . . .

Nadalje pravite, da so se jugoslovanske oblasti Bartuloviča zdale in ga za tri leta izgnale iz Slovenije. Dobro bi bilo, da bi v potrdilo poslali kakšne izrezke o dotičnem sodnem odloku iz komunističnih in drugih listov. Morda bi bilo iz njih razvidno, zakaj ga je to izganje privedlo v Ameriko, kamor je delavcem, vključivši krojaške pomočnike, dandanes tako težko priti.

Iz Amerike naročeni "dopis" objavljamo radevolje, dasi prav nič ne pove kdo je Ernest Bartulovič v resnici bil in čemu Ernest ni več Ernest.

Na žalost vam moramo javiti, da ste prišli z obrambo prepozno, ker je njegov "sloves" med tukajšnjim delavstvom čisto zatopil in ker je pripravil list katerega "urejuje" na rob propada. Rajše ga objokujte.

Še ena revolucija v Grčiji.

V nedeljo 22. avgusta so grški liberalci s pomočjo armade in liberalnih generalov strmo glavili diktatorja generala Pangalosa, ki je skušal pobegniti ne da bi se mu posrečilo. Novi režim je proglasil ustavno parlamentarno vlado. V resnici je le nadaljevanje diktature pod novo firmo.

Gen. Pangalos je prišel na krmilo v času, ko so bili odnosi med Grčijo in Bolgarijo zelo napeti. Da popravi "moralo" grškega ljudstva, je vprizoril vpad grških čet v Bolgarijo, toda igra je bila nerodna in se ni posrečila. Bolgari ob grški meji pa so radi nje veliko trpeli.

S. S. P. Z. in volitve njenega podpredsednika ali vprašanje njene bodočnosti.

Slovenska svobodomiselná podporna zveza je nastala vsled spora, ki ga je imel pokojni lastnik "Glasa Svobode" in njegovi pristaši v SNPJ. Ni bilo potrebe zanjo, a bila je ustanovljena, dobila več tisoč članov in bila v bistvu podobna SNPJednoti. Razlikovala in razlikuje se od slednje le v tem, da je manj interesirana v "politiko", to je, v delavsko politiko, in da je v večini njenih društev več nasprotstva razrednim delavskim akcijam kakor v društvih SNPJ.

Ali ima SSPZ. bodočnost, ako ostane samostojna? Ali bo njen obstoj ogrožen, ako bo zavlačevala z vprašanjem, oziroma z izvedbo združenja? To so stvari, ki se tičejo njenega članstva, in prav resno tičejo.

Združenje je bilo dosedaj ovirano in preprečevano največ vsled bizniških in osebnih interesov. Izgleda, da bo v bodoče ravnotako.

Sedaj se v SSPZ. vrše volitve za glavnega podpredsednika. Vsako odborniško mesto v vsaki organizaciji je važno.

Bivše glasilo SSPZ. "Glas Svobode" piše v izdaji z dne 17. avgusta med drugim o teh volitvah sledeče:

"Sedaj imamo ožje volitve. — Dva kandidata. Samo dva kandidata. Eden je pod komando čikaške demagogije, drugi pa neodvisen in odločen nasprotnik kakega pridruževanja . . . Večina glasov bo za našega Bostiča . . ."

To je "agitacija" za Bostiča in proti Berniku. Za slednjega "G. S." trdi, da je pod komando "čikaške demagogije". Ako demagog demagogov misli s tem čikaške sodruge, je treba pojasniti, da P. Bernik ni član "njihove skupine", torej ne more biti pod "njihovo komando". Greh P. Bernika je v očeh interesov "G. S." edino v tem, da bi gledal kot odbornik za koristi S. S. P. Z., medtem ko je čednost Mr. Bostiča po zatrdilu urednika "G. S." zapopadena v njegovi opoziciji proti združenju, neglede, ali je to SSPZvezi v korist ali v škodo.

Ta slučaj pokazuje, da ni nič kaj praktično kupovati mačka v vreči. Članstvo ima pred seboj imena dveh kandidatov, drugega nič. Kaj kdo zastopa, to ni važno. A bilo bi važno. Če bi npr. Fr. Bostič dejal: To in to je moj program, ki ga bom izvajal, ako bom

izvoljen, in če bi P. Bernik storil isto, bi članstvo vedelo za kaj voli. Tako pa ne ve, razun nekateri.

V noben kredit ni kandidatu, ako ga hvali tak neznačaj in lovec za službami kakor je sedanji urednik bivšega glasila SSPZ. Kajti znano je, da je dotični urednik do danes pristopil še v vsako slovensko podporno organizacijo RADI SLUŽBE. Prizadeval si je, da bi SSPZ. ustanovila svoje glasilo, ne radi Zveze, ampak radi NJEGOVE službe. In danes, namesto da bi agitiral v listu ki ga urejuje za SSPZ., poskuša ustanoviti NOVO svobodomiselnost zvezo.

Nič ne bi škodilo, če se oba kandidata oglasita v glasilu SSPZ. in določno povesta, kaj mislite o bodočnosti SSPZ. — Stop.



Obravnavana proti Rakosiju in tovarišem na Madžarskem.

Meseca julija se je vršila v Budapešti sodna obravnavana proti Rakosiju in tovarišem, ker so bili obtoženi veleizdaje. Zanj je bilo v delavskem svetu precej zanimanja, ker je imela svoj poseben značaj.

Madžarsko vlada beli režim, ki je mnogokrat brutalen in zatira opozicijo s silo. Po padcu komunistične Bela Kunove vlade je prišel "na prestol" Horty, ki vlada z diktaturo. Višji komunistični prvaki, med njimi njihov glavar Bela Kun, so znali "pobegniti" po svojem padcu, socialiste pa so buržvazni teroristi metali v Donavo, ker so ostali na pozorišču. Socialistični poslanci, uredniki socialističnih glasil in organizatorji so padali pod orožjem madžarske buržvazije. Stotine manjših uradnikov komunističnega režima je padlo na enak način. Sovjetski režim na Ogrskem je izzval protireakcijo, ki ima deželo še danes v kleščah. Komunisti na Madžarskem so tudi v očeh ljudstva katero jim je nekaj časa sledilo, diskreditirani. Izgubilo je vero v njihove besede. Zato so madžarski komunisti, oziroma njihovi ostanki, vodili borbo, največ z Dunaja, proti socialni demokraciji na Ogrskem. Po razsult "komunizma" je bila ogrska socialno demokratska stranka edina, ki je OSTALA na bojišču. Borila se je toliko, da se je dušila pod silnimi napori. Socialistična delavska internacionala jo je bodrila v borbi.

Komunisti, kolikor se jih je povrnilo na Madžarsko, so največ ruvali proti socialistični stranki, in ni čudno, ako jih je zavedno delavstvo krstilo z agenti provokatorji.

"D. S." z dne 12. avgusta je priobčila nekakšen stenografičen zapisnik sodne obravnave proti Rakosiju, toda ne dobesedno, ampak tako kakor nji prija, oziroma njenim namenom, ki so provokatorski. Iz njene "zapisnika" se dobi edino vtis, da so madžarski sodniki dali "komunistom" priložnost imeti v sodnih dvoranah govore za "razgaljanje socialistov". Glejte, mi smo mučeniki, socialisti pa so izdajalci! To je namen tistega "zapisnika", ki ga je priobčila "D. S."

To je, čemur pravijo delavci provokatorstvo. Metoda katere se poslužuje, je natančno taka kakršne se poslužujejo agentje provokatorji.

Socialisti na Ogrskem so manjšinska stranka. Edino kar sedaj morejo je, da se bore proti vladajočemu režimu. Na škodo madžarskega ljudstva pa jih v tem boju najbolj ovirajo — agentje provokatorji, radi katerih gredo zapeljani pošteni delavci v ječe, agentje pa vlečejo — plačo!

Stranka ki ne vlada, ki ima proti sebi vse meščanske stranke, beli teror in agentje provokatorje, ne more delati čudežev. Saj jih ne more delati niti kom. stranka v Rusiji, ki je na vladi deseto leto. Vse kar sodružna stranka na Ogrskem more je, da varuje interese delavskega ljudstva kolikor dopuščajo njene moči. Iti preko moči pomeni za stranko samomor. Propad ogrske socialne demokracije želi ves madžarski buržvazni svet in "komunisti", ki niso komunisti. Med temi je tudi urednik umirajoče "D. S." —



Zanimiva tožba in še bolj zanimive razlage.

Hrvatski listi se precej pečajo s tožbo B. Novaka proti "D. S.", in sicer zato, ker "Radnik" neprestano naglaša, da za komuniste na buržvaznem sodišču ni pravice. Vsi hrvatski listi (razun "Radnika") soglašajo, da se tu ne gre proti komunistom, ampak za poštenje ali nepoštenje osebe, ki toži "D. S." Komunistično gibanje kot tako ni toženo. Tožene so osebe, ki so odgovorne za "D. S." Njihova naloga na sodišču ni zagovarjati komunizem, ker ta ni "tožen", pač pa ali dokazati, da je tisti katerega so obdolžili tatvine res kradel, ali pa priznati, da so ga obrekovali. To je bistvo tožbe, ne pa komunizem.

"Novi Svijet", katerega urejuje nekdanji urednik "Radnika" Teodor Cvetkov, svetuje današnjim radnikovcem, da naj lepo dokažejo kar so trdili o Blažu Novaku, pa se jim v tem slučaju gotovo ne bo treba pritoževati čez "buržvazna sodišča". Ako pa so lagali, naj se potrkajo ob prsa in rečejo: Krivi smo!

Recimo, da bi prišla zadeva pred komunistično sodišče v Rusiji. Kaj bi rekli, ako bi sodnik radnikovec oprostil, četudi bi vedel da so namenoma obrekovali, samo zato, ker so obrekovali človeka ki ni član tiste stranke kateri bi pripadal sodnik?

"Radnik" se v oporo za svoje trditve, da "D. S." ne more pričakovati pravice na buržvaznem sodišču, poslužuje Marxa in Engelsa, češ, tudi ta dva sta jasno trdila, da za delavstvo ni pravice na kapitalističnih sodiščah.

Clevelandska "Radnička Borba" se norčuje iz take obrambe in vprašuje radnikovce, ako so izgubili tožbe v vseh zadevah, ki so jih imeli pred sodišči. Potem našteva "komunistične" zmage na ameriških in drugih buržvaznih sodiščah, med njimi Fosterjevo "zmago" na sodišču v Michiganu.

"Pseudokomunisti terajo Engels-Leninovo učenje u absurd", pravi Radnička Borba. "Što su poslednji utvrdili za čitave KLAŠE, to psevdokomunisti uzimajo za POJEDINCE — i još u istoj klasi . . ."

Vsa hrvatska javnost, z izjemo fanatičnih pristašev Ziničeve "mašine", je uverjena da radnikovci s svojimi izgovori priznavajo krivdo; v slučaju, da se njihovim advokatom ne bi posrečilo najti "tehnične" izhode, bodo rekli: Eto, pravili smo, da za delavski razred ni pravice na ameriških sodiščah!

V ostalem hočejo izrabiti "situacijo" za kolekte. "Rešite 'Radnika'! Rešite 'Delavsko Slovenijo'!" Potem se vsaka njihova stvar zaključuje s pol ducata vzklikov, "da živi — in dolje —". Med tem ko tako vzklikajo, drsata "Radnik" in "D. S." zelo naglo "dolje". Kakor božji, tako tudi komunistični mlini meljejo — počasi, pa sigurno.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

VALENT ŠANTEK.

Dasi pozno, si vendar štejem v dolžnost sporočiti, da je v Kenoshi, Wis., umrl dne 31. julija Valent Šanek, rodom iz Ludbrega na Hrvaškem. Zapušča soprogo in štiri odrasle otroke. Podlegel je vodenici. Za preživljanje se je bavil s trgovino v družbi s svojim zetom.

Pokojni Šanek je bil svoječasno eden izmed najaktivnejših članov JSZ. Naročnik "Proletarca" je bil do konca svojih dni. V Kenoshi se je mnogo trudil za napredek hrvatske naselbine. Podučeval je tamburaški zbor in pomagal kjerkoli je mogel. Bil je večkrat član glavnega odbora bivše Narodne Hrvatske Zajednice in nekaj časa je bil tudi blagajnik kampanje za zgradbo Hrvatskega zavetišča.

Ko je hrvatska sekcija pod vodstvom Cvetkova in tovarišev izstopila iz JSZ. in pozneje od socialistične stranke ter se pridružila komunistični, je šel Šanek z njo, toda nobenkrat se ni spuščal v strupene boje proti socialistom. Ko je videl, kam tirajo provokatorji takozvan "komunistični" pokret, se je umaknil, ker ne bi mogel pomagati. Naši J. S. Z. je ostal naklonjen in "Proletarca" je redno čital.

Toliko o možu, ki je storil kolikor delavec more, za delavsko stvar v našem gibanju in je legel v grob ne da bi dočakal zopetno združenje hrvatskega delavstva v Ameriki v JSZ. Odšel je od nas človek, ki je delal pošteno v svojem poštenem življenju, in kot tak zasluži, da ga ohranimo v najboljšem spominu.—C.

DVORANO POTREBUJEMO — KDO NAM JO BO ZGRADIL?

PUEBLO, COLO. — V naši naselbini so necerkvena društva v veliki zagati za zborovalne prostore. Svoječasno smo bili utaborjeni v Rojčevi dvorani, oziroma bivši Rojčevi, katero lastuje sedaj neki Amerikaneec. Ni mu bilo za društva, pa jih je na svoj način izrinil. Dal je zelo slab "service". Dvorano je imel zaklenjeno, tajniki in drugi uradniki društva pa so morali prihajati po svoje stvari, ali pa na seje, skozi okno, da so članom odprli vrata. Tako se godi necerkvenim društvam v "zapadnem slovenskem Rimu."

V mislih smo že velikokrat zgradili Slovenski narodni dom, in marsikdo je že marsikaterikrat mislil, da bi bilo dobro, ako bi ga imeli. Katoličani so si zgradili šolo v kateri je tudi dvorana in druge razne sobe (sem jih svoječasno že opisal), mi pa čakamo, da nam kdo zgradi naš narodni dom. Ker so naprednjaki v veliki meri pomagali pri gradbi Cirilove šole, pa čakajmo, morda nam bodo njegovi farani "pomagali" zgraditi naš dom.

Kje naj zborujemo? so se vpraševali necerkveni ljudje. Nekateri so sugestirali, da bi šli v novo župnikovo šolo v kevder, ki je namenjen tudi za take stvari. Ob teh sugestijah se je celo zatrjevalo, da bi bil Ciril pri volji dati v najem kevder za seje tudi necerkvenim društvam. Nekateri so rekli, da gremo lahko na Grove v dvorano društva sv. Jožefa KSKJ. Nekateri bolj drzni so svetovali, da je najboljšje kupiti kup desk

in nekaj zavojev žeblicev, pa si zgradimo kje na "preri" šendo, da bomo zborovali v nji.

Zmagali so četrti, ki so rekli, da je v tej stiski najboljše, ako si poiščemo za zborovanje kak privaten prostor. Hiša kjer smo dobili zatišje, ni bogzna kako pripravna za seje, pa tudi mikavna ni. Ali kaj se hoče! To se tiče pred vsem društva SNPJ., druga pa so si pomagala na svoj način, in sicer s tem, da so šla zborovati tam kjer so dobila prostor. Obe dvorani v naselbini sta cerkveni, kot sem že omenil. Par društev se menda potika s sejami po stanovanjskih hišah.

Čitateljem v drugih naselbinah se moram potožiti, da sem v Pueblu zelo "neprijeten". Ni jim moč dopovedati, da ne morem hvaliti kar ni hvale vredno. Opazili ste, da govorim tukaj o cerkvenih in necerkvenih društvah. Če bi jih smatral za napredna, bi rekel da so napredna, tako pa imamo samo cerkvena in necerkvena.

Če bi v Pueblu imeli napredna društva, bi ta društva imela vsaj SVOJO dvorano za seje in zabave, ako ne večjega doma. Ako je društvo sv. Jožefa KSKJ. v stanju imeti svojo dvorano in pri tem še podpirati šolo, cerkev, misijone, škofovske slavnosti itd., zakaj ne bi NAŠA društva, predvsem društvo OREL SNPJ., zmoglo podvzeti USPEŠNO akcijo, ki bi omogočila, da bi prišli do svoje dvorane? Zakaj je mogoče, da imajo mnoga manjša društva SNPJ. svoje dvorane, tukaj pa jo nimajo vsa takozvana napredna društva in napredni rojaki skupaj?

Manj dlakocepstva na sejah društva, in več dela ki bo naselbino kam privedlo, pa bo NAPREDEK. Če bomo kazali samo proti Chicagu in vpili s. take daljave nad gl. odborom radi izrednih asesmentov, ki jih kot je dejal neki tukajšnji član, povzročijo člani in ne gl. odbor, ne bomo napredovali, pač pa bo "napredoval" Ciril in pristaši "velikega" voditelja Kranjske slovensko katoliške jednote.

Rojaki delavci v Pueblu, tisti namreč ki se prištejate naprednim, dolgo ste se pričakali za oslovo senco. Bili ste "komunisti", rušili "socializem", grizli "Proletarca" in JSZ., — danes, po petih in dveh letih — kaj imate od tega? Kje je vaše včerajšnje revolucionarstvo? Ni ga in ga ne bo nikoli na tak način. Otrsite se zablod, organizirajte se ponovno v JSZ. in se primite DELA za napredek. Brez tega naša naselbina ne bo nikoli nič drugega kakor "slovenski zapadni Rim", mi pa hočemo, da ne bo prevladoval v nji papežki Rim, ampak napredek, kakor ga razume zavedno delavstvo. Kaj mislite vi, katerim so naslovljene te vrstice?

Old Timer.

BANKET IN PNKNIK SOCIALISTIČNE STRANKE V CHICAGU.

Prečitajte oglas na drugi strani platine o pikniku in banketu, ki ga priredi socialistična stranka okraja Cook (Chicago in okolica) prihodnjo soboto in nedeljo. Udeležite se obeh priredb v čimvečjem številu. Piknik se vrši v nedeljo. Vstopnina nanj samo 30c. Nabavite si vstopnice od članov kluba; če jih ne dobite pri njih, pridite v urad "Proletarca" do sobote večer, Odprto tudi ob večerih. — P. O.

Kaj je piknik?

Angleški besednjak tolmači, da beseda *piknik* pomeni izlet skupine v naravo, kjer se izletniki okrepčajo s krepčili, katere navadno prinese s seboj. V Ameriki, kjer se vsako stvar poveča neštetokrat, smo napravili iz prvotnega pomena piknika navadnega pritikavca. Mi se hočemo pokazati; mi hočemo vplivati s številkami in s količino našo prednost pred vsemi drugimi narodi. Nam ni veliko za izlet male skupine — mi hočemo izlet z vsaj nekaj sto ljudi. To je današnji pojm piknika.

K temu pojmu je treba še dodati, da klavrn je piknik v tem pomenu, kateri nima vsaj harmonike na prostorih kjer se vrši. Še slabše preti prirediteljem, kateri bi se do pike držali osemnajstega ustavnega dodatka. Brez teh dveh, izlet nima lice piknika, ali pika, kakorkoli se eni žele izraziti o takih zabavah v naravi. Tudi "pop" in sladoled sta prišla v veljavo zadnje čase. Da je temu tako ni nič čudno, kajti danes se opaža vedno več otrok na izletih, vedno več nepriljene domače zabave, vedno več vpljudnih odnošajev med piknikarji samimi.

Da se zopet enkrat otresemo mestne mračnosti, je socialistični klub šte. 27 v Clevelandu sklenil, da priredi tudi to leto svoj piknik, in sicer na Močilnikarjevih farmah dne 29. avgusta. Na tega vabi vse sodruge iz mesta, Collinwooda in okolice, kakor tudi vse somišljenike in splošno javnost. Zabava bo v glavnem kot druga leta, samo da bo to leto malo boljša. Podrobnosti lahko vsakdo izve iz oglasa, katerega bo našel v tej številki "Proletarca".

Zabave smo pravgotovo vsi potrebni; naravo moramo posetiti od časa do časa, ako hočemo samim sebi dobro. Torej k zaključku izletniške sezone je dobro ako se še enkrat peljete v prosto naravo in to nikamor drugam kot na Močilnikarjeve farme. Pripravljeno bo za vse vsega in v obilici. Zabavalovci, na svidenje v nedeljo na Močilnikarjevih farmah!

Joseph A. Siskovich.

Listu v podporo.

XII. izkaz.

- Cumberland, Wyo.: Ignatz Bozovihar, 50c.
 No. Chicago, Ill.: Jos. Bezek 25c.
 Waukegan, Ill.: Po 25c; Ant. Valentinčič in Fr. Grom, skupaj 50c.
 Girard, O.: John Kosin, \$2.40.
 Auburn, Ill.: Jacob Leban, 50c.
 Taylorville, Ill.: John Repovš, 50c.
 Sublet, Wyo.: Fr. Homar (poslano v juniju), 50c.
 Pittsburg, Kans.: Frank Šetina, \$1.00.
 Lolydell, Pa.: Nabrano v veseli družbi (poslal Ant. Zalar), \$1.50.
 Sygan, Pa.: Po \$1; Jack Dermota in Andy Ursitz; Jack Drobne, 50c, skupaj \$2.50.
 Valley Home, Calif.: M. Strojan, 50c.
 Johnstown, Pa.: John Kopal, \$1.20.
 Latrobe, Pa.: Mary Fradel, 60c.
 Meadowlands, Pa.: Klub št. 182, \$1; po 50c: Jos. Bizjak in Ant. Premrov, skupaj \$2.00.
 Detroit, Mich.: Paul Ocepek \$5; Ant. Cedilnik, \$1; po 10c: Ant. Jurca, P. Selišnik in T. Petrič, skupaj \$6.30.
 Skupaj \$20.75; zadnji izkaz \$405.63, skupaj \$426.38

Pomen VI. zbora J. S. Z. za naše gibanje in drugo.

Piše Jos. Presterl, Collinwood, O.
 Konec.

Med člani zbora ni bilo takih, ki ne bi vedeli kakšne so njihove naloge. Najsposobnejše moči našega pokreta so bile na zboru. Prvenstvo pa gre vsekakor čikaškim sodrugom, slovenskim in srbo-hrvatskim. Človek jih poslušaj, zato ker res poslušaj govore. Naš urednik Zaitz je imel največ referatov, in vsem smo sledili s paznostjo. V razpravah in referatih so se odlikovali izmed članov zbora urednik Prosvete s. Jože Zavertnik, Joško Oven, Alesh, Tauchar, Cankar, Godina, Vider, Blaž Novak, Udovich, in izmed Srbov Peter Kokotovich, Geo. Maslich, Bojanovich, Stojanovich in drugi, ter iz naše metropole s. Garden. Iz naselbin so prišli delegatje, ki imajo v pokretu velike izkušnje; imeli smo med seboj sodruge, ki so aktivni v socialističnem in unijskem gibanju nad trideset let. Kdo ne bi bil vesel biti na takem zborovanju!

Prišel pa sem do zaključka, da nas Chicago, kar se socialističnih aktivnosti tiče, prekaša. Tukaj ne mislim manjših naselbin, ampak take ki so enake čikaški, ali pa večje od nje, kot je clevelandska. Ako bi v Clevelandu in Collinwoodu imeli tako agilne sodruge, bi šteli naši klubi več sto članov. Tam skušajo vse delo koncentrirati v socialistični organizaciji. Navadni delavci so si z lastnimi napori pridobili znanje, ki je v korist vsej naselbini in splošnemu gibanju. Čemu ne bi v Clevelandu dosegli več kot morejo v Chicago? Niso tam aktivni samo tisti ki imajo kakšne "uradne pozicije". Nasprotno. Videl sem, in iz poročil lahko vidimo, da je v Chicagu lepo število aktivnih sodrugov in sodruginj, ki se preživljajo z delom po tvornicah, kakor se mi.

V Clevelandu nam ne primanjkuje sposobnih ljudi, samo pridobiti se morajo sami sebe za nas, in si ustvariti zaupanje. Ko dosežemo to stopnjo, bo članstvo z njimi sodelovalo, in kazalec napredka se bo pomaknil z mrtve točke daleč naprej.

Razveseljivo dejstvo je, da se je v naši metropoli pojavilo gibanje moči, ki imajo višje šolsko izobrazbo in so si pridobili v raznih sodelovanjih mnoge sposobnosti, naj si bo na organizatoričnem, prosvetnem, kulturnem in drugih poljih. Ako se klubov JSZ. trdno oklenejo in se jim postavijo na čelo ter sodelujejo z vsemi v klubih, kateri so pripravljeni pomagati, se bo prosvetno in društveno življenje v dualni naselbini povzdignilo in skupnost bo imela koristi. Jaz imam trdno upanje v za naš pokret uspešno bodočnost, in vero imam, da bosta clevelandski in collinwoodski klub prekosila čikaške.

Povnem se zopet k zboru. Poročilo s. tajnika je podalo sliko aktivnosti in poslovanja JSZ. od V. do tega zbora. Bilo je dolgo poročilo in potrebno, da so zborovalci dobili sliko o uspehih in neuspehih. Tajnik je vodil svoj urad kar najboljšje; zasluga funkcionarjev je v največji meri, da je naša JSZ. prišla iz kriz pojačana in moralno močnejša kakor je bila, medtem ko je večina drugih podobnih organizacij v krizi ali izginilo ali pa so prišle ven zrahljane in šibke. Obširno poročilo o socialističnem tisku, nanašajoče se na naše glasilo, je podal Fr. Zaitz. S. A. Žagar je podal gospodarsko stran poročila.

Za prosvetni odsek sta poročala J. Oven in J. Olip. Da je ta odsek važen, so pokazale izkušnje prešlih par

let, od kar ga imamo. Žal, da nam pomankanje gmotnih sredstev ne dopušča razviti vzgojevalnih akcij v tako velikem obsegu kakor bi bilo potrebno.

Jako dober vtis je napravilo poročilo s. Kokotoviča o stanju in soc. agitaciji med srbo-hrvatskim delavstvom. Kakor o drugih, se je tudi o točki ki se je nanašala na njegov referat obširno razpravljalo. Hrvatsko-srbsko delavstvo je danes slabo zastopano v JSZ. Obstoje pa pogoji, da jih pridobimo v svoj krog v večjem številu, kajti takozvani komunistični val izginja in hrvatsko delavstvo se potaplja v brezbriznost, iz katere ga bo moral potegniti socialistični pokret.

Vsi sodrugi iz vseh krajev, ki so se udeležili tega zbora, so napravili name, in mislim da na vse druge udeležence, najboljši vtis. Razprave, neglede kako so bile živahne, so bile stvarne. Bil sem na mnogih sličnih zborovanjih še v starem kraju, pa ne kot žandar za kakršnega me nekateri hočejo naslikati, kajti žandar nisem nikoli bil, pač pa sem se jih udeležil kot zaveden delavec; mnogo prilike zasledovati socialistično gibanje sem imel v Lincu na Gornje Avstrijskem in več drugih mestih centralne Evrope, kar je znano vsakemu starejšemu sodrugu, s katerimi smo prihajali skupaj. Čul sem marsikakšen govor v tistih krajih, v katerih sem živel predno sem odpotoval v to deželo. Opazoval sem delo vzornih socialno demokratičnih organizacij, katere so tudi v današnji Avstriji vredne, da jih posnema ves delavski svet.

Opazujoč naš šesti zbor, me je veselilo, ko sem videl toliko razumevanja za praktično delo. Kajti brez tega ni organizacije, vsaj ne trajne vrednosti. Zasledoval sem razprave, poročila, predloge, in dobil vtis, kakor da sem na zboru kje v kraju ki ga omenjam prej.

Svetovna vojna je delavskemu gibanju silno škodovala, kajti razdiralne sile kapitalizma so razbile nešteto delavskih institucij, pognale na bojišča stotisoče članov, po vojni pa je nastal gospodarski kaos, ki je potisnil milijone ljudi v bedo. Socializem ne more delati čudežev, in hrane ne bi ustvaril kakor jo je svetopisemski Krist s par hlebi kruha, tudi če bi nad svetom zavladala preko noči boljševiska diktatura. Šest let je svet klal in razbijal, in bilo bi čudo, ako ne bi bil naš pokret tudi prizadet. Bil je, in šel je skozi težave, ki so izgledale nepremagljive. Ali na ruševinah vojnega požara je vstalo prerajeno socialistično gibanje, ki se razvija v svetovno velesilo, in del tega prerajenega gibanja je naša JSZ.

Zbori socialističnih organizacij služijo predvsem za razprave, za pregled dela v preteklosti in za sklepanje, kako izvrševati delo v bodoče. Tudi VI. redni zbor se je vršil v tem smislu. Veliko smo sklenili, in pri tem smo se zavedali, da je treba sklepe izvajati v praksi, kajti drugače ostanejo samo na papirju.

Ne prištevam se med pionirje soc. gibanja v Ameriki, dasi segajo moje aktivnosti v stranki od l. 1900 naprej. Polagam pa precej važnosti za naše bodoče moči, ki se šele razvijajo, in to so najmlajši sodrugi, ki prihajajo v vrste poslednja leta. S pomočjo teh bomo lahko dosegli velike uspehe med mladino, če bomo znali zapopasti pomen resolucije, ki jo je predložil s svojim referatom s. Lotrich. Vsi klubi in posamezni člani naj si vzamejo za nalogo, za resno nalogo, sodelovati z eksekutivo. Vojna je pognala kolo razvoja v pokretu za nekaj let nazaj, zato je treba marsikaj graditi zopet od kraja. V glavnem smo že prešli preko točke, na kateri je bila naša predvojna moč, dasi so ovire

vsled znanih vzrokov težje. Tudi JSZ. je imela med vojno in po vojni težke čase, a jih je prebolela.

Vsi referati na prošlem zboru so se pečali z delom v bodoče in se ozirali na prošlost samo toliko, kolikor je bilo potrebno za objasnjenje situacije. Zbornica je o vseh resno razpravljala in napravila resne zaključke.

Duh, kakršen je prevladoval na zboru, je dobil svoj odsev tudi na banketu dne 3. julija, ki ga je priredil v počast članom zbora klub št. 1. To ni bila navadna veselica, ampak prireditev, ki je razveselila vsakega navzočega socialista. Bil je to banket na kakršnem še nisem bil. Na kratko, prireditev, kateri ni manjkalo ničesar. Vse priznanje klubu št. 1 in tistim ki so sodelovali, na velikem uspehu.

Vodstvo je bilo izborno. V dvorani je skrbel, da je dobil vsaki svoje mesto, delegat ali nedelegat, sodrug A. Kobal. Tajnik pripravljalnega odbora s. Ločniškar je pazil, da so šla vsa dela gladko naprej. Program je bil izborno dovršen, in za neprekinjen spored gre velika zasluga predsedniku, ki je bil F. Zaitz. Tajnik Chas. Pogorelec, ki je tudi tajnik kluba št. 1, je otvoril banket z nagovorom, v katerem je pojasnil namen priredbe. Razpoloženje je bilo izborno, nikjer nobena prisiljenosti in hlinjenja. Program je bil že opisan, zato se z njim ne bom pečal obširnejše. V deklaracijah, v katerih so nastopali Kokotovich, Žagar, Oven in Miss Annie Turk, so bili vsi dobri. Klubovpevski zbor "Sava" je žel za svoje nastope aplavdiranje, v katerem mislim da smo vsi sodelovali. Dasi je "Sava" združena s klubom št. 1 šele od januarja t. l., je v tej dobi pokazala izrazit napredek kot so trdili vsi, ki so jo šlišali peti na prejšnjih njenih priredbah. Tamburaški zbor, ki pripada klubu srbskih sodrugov (št. 20 JSZ.) je svojo nalogo izpeljal istotako v splošno zadovoljstvo. Da ne bom sebičen, klubok doli pred zborom žensk, ki so skrbele, da je bila kuhinja v najlepšem redu in postrežba taka kot se je ne dobi na vsakem banketu. Tajnik stranke Wm. Henry je dejal,

Vprašanje vzgoje.

S. Anton Žagar poroča iz Pennsylvani- je, da je takozvan komunističen val polegel; organizacije ki so nastale z njim, so v razsulu, število naročnikov na komunistične liste pada, in ljudje, ki so verjeli v naglo odrešenje, so postali nezaupni. "Dasi so kot organizacija komunisti totalno padli, so s svojo demagogijo med delavstvom zapustili ogromno škodo," piše s. Žagar.

Te škode ne bi bilo, ako bi imeli opravi- ti z delavstvom, ki zna misliti s svojo gla- vo, kajti edino misleče delavstvo se zna ogibati demagogov in provokatorjev, pa naj nastopajo pod kakršnokoli masko.

Socialistično časopisje in organizacija predstavlja svetovno delavsko univerzo.

"Proletarec" je našemu delavstvu naj- boljši učitelj. Širite ga! Delujte, da se ga v številu naročnikov dvigne na najvišjo mo- gočo stopnjo, in da se ga poveča za osem strani vsaki teden.

da se tako dobre sploh ne dobi. On mora vedeti, ker ga vabijo vse križem. Dejal je, da je povprečen banket banket le po imenu. Mnogi so le sredstvo, da organizacija ki ga prireja pride do sredstev. Delale so, bodisi v kuhinji ali v dvorani, številne sodruginje, a ime na so mi znana samo od nekaterih. S temi vrsticami jih zagotavljam, da smo navzoči znali ceniti njihovo delo, kajti ko smo se mi zabavali, so one delale. Zaslužile bi, da jim damo priliko sedeti, mi pa bi stregli. To bi bilo edino plačilo. Ker se med nami nikogar ne plačuje, in ker tudi nihče ni pomagal radi plače, je vsakemu v zadoščenje to, da se pri delih v naših organizacijah kolikor toliko vrstimo — sedaj eni, sedaj drugi. Eni pa delajo obakrat in vsakikrat, ker menda mora tako biti.

Izmed najznačilnejših govorov na banketu je bil govor predsednika SNPJ. s. V. Cainkarja. Povedal je jasno, da vežejo JSZ. in SNPJ. idejne zvezi, ki so trdne in jih nasprotnikom ne bo mogoče razkopati. Govorila sta tudi Jože Zavertnik in Ivan Molek, oba urednika "Prosvete", gl. tajnik soc. stranke s. Henry, urednik strankinega glasila s. King, Nace Zlemberger in drugi.

Udeležba je bila obilna. Zunanji gosti smo bili hvaležni prirediteljem, ker so nam dali priliko prebiti večer v prijetni družbi, ob izvajanju dobrega programa, in se potem zabavati kot domačini med domačini, sodrugi med sodrugi. To je, čemur se lahko reče socialistična zabava.

Za časa bivanja v Chicagu sem bil na stanovanju pri družini Frank in Mary Udovich. Obema hvala za prijazno postrežbo in vljudnost. Enako izrekam zahvalo družini Vider in vsem, ki so mi izkazali prijaznost, kakršne nisem pričakoval.

In končno, pozdrav vsem bivšim delegatom VI. zbora JSZ. Veseli me, da sem se ob tej priliki spoznal s tolikimi sodrugi. Napravili smo mnogo zaključkov, se potem razšli, in sedaj je ležeče na nas, da izvajamo kar smo sklenili. VI. redni zbor JSZ. mi ostane vedno v spominu. In moja želja ter želja vsakega iskrenega sodruga je, da bi bil naš VII. zbor, ki se bo vršil l. 1928, še veličastnejši, in da bi beležil še večji napredek. To, sodrugi, je v naših rokah.

IZLET ČLANSTVA KLUBA ŠT. 118, J. S. Z.

CANONSBURG, PA. — V nedeljo dne 29. avgusta gremo na piknik kluba št. 118 JSZ., ki se bo vršil na farmi sodruga Albina Karničnika. Klub prireja ta piknik za svoje članstvo in prijatelje kluba. Cilj priredbe je, da pridemo enkrat skupaj v ožjem krogu in se pogovorimo o svojem delu in o agitaciji v bodoče, pri tem pa seveda ne bomo pozabili, da spada na piknike tudi zabava. Udeleži se ga tudi upravnik "Proletarca" sodrug Anton Zagar, ki je v tem delu Penne na agitaciji

Kolikor bo prebitka, ga bomo porabili za nabavo novih knjig čitalnici.

Vabimo vas vse, ki ste z nami, da pridete v nedeljo 29. avgusta na Karničnikovo farmo in se zabavate z nami.

Članstvu kluba št. 118 nadalje sporočam, da se bodo naše seje v bodoče vršile vsako prvo nedeljo v mesecu. Pričetek sej točno ob 9. zjutraj. Udeležite se prihodnje seje dne 5. septembra polnoštevilno, kajti na dnevnem redu bomo imeli volitve v eksekutivo JSZ. in več drugih važnih zadev. — *John Česnik*, tajnik.

Proletarec dobi v Clevelandu stalnega sotrudnika.

Na iniciativo klubov JSZ. v Clevelandu in Collinwoodu ter ohijske Konference JSZ. dobi "Proletarec" stalnega sotrudnika v Clevelandu. Tozadeven odbor omenjenih skupin v Clevelandu je predlagal upravnemu odboru Proletarca za sotrudnika s. Jos. Siskoviča in ob enem navedel pogoje glede odškodnine poročevalcu za njegovo delo. Upravni odbor Proletarca je na svoji seji dne 27. avgusta predlog in pogoje odobril. Sklep stopi v veljavo s 1. septembrom.

USPEŠEN PIKNIK MLADINSKEGA DRUŠTVA S.N.P.J. V CHICAGU.

CHICAGO, ILL. — Mladinsko društvo Pionir št. 559 SNPJ. je edino društvo te jednote v Chicagu, ki je letos priredilo večji piknik. Vsa druga so jih poslednja leta opustila, prireajo pa izlete v *forest preserve*. Slednji so brez plesne zabave.

Piknik Pionirjev se je vršil v nedeljo 22. avgusta v Willow Springsu na vrtu g. Vidmarja. Udeležba je bila obilna (do 400 oseb). Precej gostov je bilo od mladinskega društva SNPJ. v Waukeganu. Razne tekme in dirke so bile izvajane v lepem redu, za kar zasluži odbor, ki jih je vodil, vse priznanje. Plesalcem je igral P. Ahačič v družbi s par drugimi godci. Društvo je z uspehom priredbe lahko zadovoljno. Slovenski mladini v Chicagu, ki še ni pri SNPJ., priporočam, da se pridruži Pionirjem, ki zborujejo vsak tretji petek v mesecu ob 8. zvečer v dvorani SNPJ. — *K.*

VAŽNA SEJA KLUBA ŠT. 1, J. S. Z.

CHICAGO, ILL. — V petek dne 27. avgusta se vrši redna seja kluba št. 1 v dvorani SNPJ. Udeležite se je polnoštevilno. Na dnevnem redu volitve v eksekutivo JSZ., poročila, razprave itd. Vabimo vse, ki žele postati člani tega kluba, da pridejo na to sejo. — *Tajnik.*

IZOBRAŽEVALNA AKCIJA J. S. Z.

V fond "Izobraževalne akcije JSZ." so vplačala društva in socialistični klubi v mesecu juliju kot sledi:

Štev. društva in kraj.	Vsota.
321, SNPJ, Warren, O.....	\$ 2.00
412, SNPJ, Firestone, Colo.....	4.92
47, SNPJ, Springfield, Ill.....	2.00
84, SNPJ, Springfield, Ill.....	2.00
86, SNPJ, Chicago, Ill.....	7.00
213, SNPJ, Clinton, Ind.....	2.00
36, SNPJ, Willock, Pa.....	4.50
297, SNPJ, Raton, N. Mex.....	6.00
432, SNPJ, Miners Mills, Pa.....	2.00
83, SNPJ, Bingham, Utah.....	1.00
209, SNPJ, Nokomis, Ill.....	2.00
214, SNPJ, Mullan, Idaho.....	1.71
333, SNPJ, Blaine, O.....	1.00
19, SNPJ, Cherokee, Kans.....	2.00
74, SNPJ, Virden, Ill.....	1.00
245, SNPJ, Lawrence, Pa.....	1.50
318, SNPJ, Baggaley, Pa.....	2.00
190, SNPJ, St. Michael, Pa.....	12.00
177, SNPJ, Reliance, Wyo.....	3.00
465, SNPJ, Gillespie, Ill.....	3.00
27, SNPJ, Frontenac, Kans.....	2.00
473, SNPJ, Saginaw, Mich.....	6.00

KLUBI J. S. Z.

69, Herminie, Pa.....	1.00
47, Springfield, Ill.....	1.00
41, Clinton, Ind.....	2.00
1, Chicago, Ill.....	2.50
Skupaj	\$77.13

ZAPISNIK SEJE EKSEKUTIVE J. S. Z.

dne 22. julija 1926.

Navzoči Alesh, Godina, Zaitz, Blaž Novak, Maslach, Bojanovich, Vider, Thaler, Udovich, tajnik Pogorelec in upravnik Žagar.

Predseduje Godina.

Zapisnik prejšnje seje sprejet kot čitan.

Dopisi: Tajnik prečita pismo sodruga E. V. Debsa, v katerem čestita JSZ. na njenem uspešnem zboru. Izreka obžalovanje, ker se ga radi zdravstvenih ozirov ni mogel udeležiti. J. Stonich, Pinon, Colo., je poslal pismo VI. rednemu zboru JSZ., a ni došlo pravočasno, ker v ponedeljek 5. julija pošta radi praznika ni oddajala pisem. Bilo je prečitano na tej seji in sprejeto na znanje. — Enako je dospelo prepozno za zbor pismo kluba v Triadelphiji, W. Va., v katerem sporočajo, da radi slabih delavskih razmer ne morejo poslati delegata. — Prečita se pismo iz Warrena o stanju kluba in razmerah v naselbini. — Pismo sodruga Gardena, tajnika ohijske konference JSZ., v katerem ohijska konferenca JSZ. predlaga, da bi se v Clevelandu imenoval stalen poročevalec, oziroma sotrudnik "Proletarca", se izroči upravnemu odboru lista. — Predloži se pismo pennsylvanske soc. stranke glede sodelovanja klubov JSZ. v Pa. z državno organizacijo soc. stranke. Sklenjeno, da se to pismo pošlje pennsylvanski konferenci JSZ.

Poročilo tajnika: V Greensboro, Pa., se je ustanovil s sodelovanjem s. A. Zornika in drugih nov klub. Poroča o splošnem stanju JSZ, katero se izboljšava. Največja ovira uspešnemu funkcioniranju klubov so slabe delavske razmere v premogarskih okrožjih. Glasovnice za volitve v eksekutivo, odnosno v vse odbore JSZ. bodo v kratkem gotove in razposlane. Za tajniškega kandidata je bil nominiran samo Chas. Pogorelec, sedanji tajnik, in to od 25 klubov. Priporoča, da gre v zvezi temu na glasovnico, in če kdo hoče, lahko glasuje proti njemu. Nadalje pojasnuje, da bo JSZ. izdala v tem poletju eno večjo ilustrirano brošuro in eno manjšo; stvar je v delu in bo razposlana kakor hitro bo dotiskana. Navaja tudi višino stroškov, ki jih bomo imeli s tiskom brošur in z nabavo klišejev.

Poročilo sodruga tajnika se odobri.

Maslach predlaga, da gre na glasovnico tudi edini tajniški kandidat, in to radi formalnosti. Soglasno sprejeto.

Tajnik Pogorelec predloži račun stroškov VI. zbora JSZ., kot sledi:

Za vožnje stroške delegatov in referentov.....	\$610.56
Dnevnice članom odborov JSZ. in referentom:	
Anton Garden, Cleveland, O.	\$14.00
Frank Udovich, Chicago	5.00
F. S. Tauchar, Chicago	10.00
Joiko Oven, Chicago	10.00
Frank Alesh, Chicago	10.00
Sava Bojanovich, Chicago	10.00
Geo. Maslach, Chicago	9.00
Skupaj dnevnic	\$68.00
Zapisnikarjem	30.00
Najemnina dvorane za seje	45.00
Znaki delegatov	7.00
Pisalni papir in svinčniki	6.75
Skupaj stroškov	\$767.31

Drugi največji izdatek iz tega fonda bo za zapisnik zbora.

Geo. Maslach je moral na svoje mesto najeti človeka kateremu je plačal \$9, in toliko je vzel na račun dnevnice. Izmed onih označenih v računu, so vzeli dnevnice eni za dva dni, in eden za en dan. Dnevnice za člane odborov JSZ. so bile \$5. Zbor je trajal tri dni. Dnevnice niso vzeli sledeči člani odborov JSZ., ki so se udeležili zbora: Blaž Novak, Frank Zaitz, Chas. Pogorelec, Anton Žagar, Filip Godina, Peter Kokotovich, Fred A. Vider, V. Cainkar, John Olip in J. Thaler. Sklep zbora je bil, da se plača dnevnice le tistim članom odborov, ki jih zahtevajo.

Vider predlaga, da se poročilo o stroških zbora odobri. Sprejeto.

Za stavbinski odsek poroča F. Zaitz. Omenja, da je polletno računsko poročilo podal zboru in bo priobčeno v zapisniku zbora. Pojasnuje, da se nam nudi par prilik kupiti stavbišče na več ali manj pripravnem mestu po zmerni ceni, vendar pa ne smatra, da so ponudbe toliko ugodne da bi morali hiteti.

Razprave o akciji za dom JSZ. se udeleže Maslach, Vider, Godina, Alesh, Zaitz in drugi.

Sklenjeno, da naj stavbinski odsek poizveduje za cene kjer je na prodaj kaj primerne, bodisi stavbišče, ali pa stavbišče s poslopjem, o dobljenih informacijah pa naj poroča seji.

S. Žagar prečita zapisnik zadnjih dveh sej VI. zbora JSZ., ker ob zaključni seji še ni bil urejen in je ob enem vsled obilice drugega dela primanjkovalo za čitanje časa. Zato je bil sprejet na zboru predlog, da se ga čita na seji eksekutivne, ki je zapisnik odobrila.

Preide se na razpravo o publiciranju zapisnika. Vider predlaga, da mora zapisnik zbora v Proletarcu obsegati radi obširnih razprav in referatov do 16 strani. Sprejeto.

Predlagano in sprejeto, da se več kopij zapisnika pošlje društvam Izobraževalne akcije JSZ.

Preide se na vprašanje, da-li naj se pravila JSZ. tiska, ali se da dosedanjim samo popravke. Na predlog Vidra sprejeto, da se tiskajo nova, kadar potrebno.

Sledi razprava o agitaciji, katere se udeleže vsi. Sklenjeno, da se sporazumno z upravnim odborom "Proletarca" aranžira agitacijsko turo za list in JSZ., katero bi podvzel s. Anton Žagar. Konec seje.

Ali ste za povečanje "Proletarca"? Sodelujte v kampanji za zbiranje potrebnega fonda, in ako mogoče, agitirajte za pridobivanje novih naročnikov.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad S. Lawndale Ave., vogal W. 26th St.
Stan 2316 S. Millard Ave., Chicago, Ill.
Tel. na domu Lawndale 6707, v uradu Crawford 2212-2213
Uradne ure: Od 2 do 4 pop., in od 7 do 9 zvečer.

Pristopajte k
SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI.
Naročite si dnevnik
"PROSVETA".

List stane za celo leto \$5.00, pol leta pa \$2.50.
Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kino-gledališča danes in pred leti.

Pred dvema desetletji so bila ameriška kino gledališča nastanjena v lokalih, ki so bili komaj tolikšni kot povprečen salon. Še po prohibiciji se je mnogo salunov (pivnic) prenovilo v kino gledališča.

Danes so v velikih mestih mali kino "šovi" le še ostanek iz prošlosti. Mesto njih se dvigajo razkošna kino gledališča, ki imajo od tisoč do pet tisoč in tudi več sedežev. Program ni več enoličen kakor je bil nekaj. In tudi vstopnina ni več samo "nikel" kakor nekoč.

Med največje kino-gledališke firme v Chicagu spada trdka Balaban & Katz Co. V osmih njenih gledališčih v Chicagu lahko naenkrat sedi do 30,000 ljudi. Značilno pri tem je, da so skoro vedno polna, posebno seveda ob nedeljah in večerih. V Chicago Theatre bo drugi teden na sporedu "Minstrel Memories", predstava polna melodij in bogata na opremi, ki jo more dati samo velik moderen oder. Na platnu bo predstavljan film "The Waning Sex".

V McWickers je glavna zvezda Ralph Williams, katerega naloga je avdijenco pripraviti da se smeje, in to je bistvo "masnih" gledališč. Drugače ne bi bilo

biznisa, kajti za opero in klasične drame se masa ne tepe.

Oriental Theatre je letošnji dodatek v vrsto gledališč omenjene kompanije. V njem kraljuje "raja" Paul Ash in njegov jazz orkester. Igra se vse za "ljudstvo" in ljudstvo je zadovoljno ter poje in ploska. Pravijo, da svet potrebuje takega oddiha kakor ga nudi Oriental Theatre, in večina, ki ga poseča, se strinja. Prihodnji teden bo kakor vedno glavna magnetična točka Paul Ash. Na platnu bo komedija "Ladies First".

Rex Ingram je produciral že veliko kino iger, med njimi nekaj velikih, ki so vzbudile splošno pozornost, npr. "Scaramouche", "The Four Horsemen of the Apocalypse" itd. Prihodnji teden pride v Roosevelt Theatre njegov film "Mare Nostrum". Povest istega imena je spisal znani španski romanopisec Blasco Ibanez.

Koliko škode je napravila povodenj v Jugoslaviji.

iz urada poljedelskega ministerstva v Belgradu poročajo, da znaša skupna škoda, ki jo je povzročila povodenj v jugoslovanskih krajih ob Donavi, Savi in Dravi do 30. junija t. l. okrog šest sto milijonov dinarjev, ali nad \$10,000,000 v ameriški valuti.

CAP'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

L. CAP, lastnik

2600 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Phone Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.

Cene zmerno.

Postrežba točna.

BARETINCIC & HAKY

POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot regalij, prekoramnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih zastav, bodisi slovenskih, hrvatskih ali ameriških, po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam veliko izbero raznih godbenih instrumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUMBIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter hrvatskih rekordov.

Moje geslo je:

Zmerne cene in točna postrežba.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav. Za obilna naročila se toplo priporočam.

FRANK GANTAR se priporoča rojakom pri nabavi drv, premoga, kosa in peska.

1201 Wadsworth Ave. Phone 2726 Waukegan, Ill.

6% IN VARNO

6% IN VARNO

Zlati bondi na prvo vknjižbo za na imenitnem prostoru ležečo lastnino, na prodaj pri nas

MILLARD STATE BANK

3643-3645 WEST 26th STREET

At Millard Avenue

CHICAGO, ILL.

Oglejte si naše varnostne bančne shrambe, največje na zapadni strani mesta.

BANČNE URE:

V ponedeljek in četrtek od 9. zjutraj do 8. zvečer; v torek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne; v soboto od 9. zjutraj do 3. popoldne.

Moč avstrijske socialistične stranke.

Avstrijska socialistična stranka je ena onih, katero komunistični razkoli niso mogli oslabiliti. Je proporcionalno ena najmočnejših na svetu. Okrog 90% delavstva v avstrijski republiki je združenega v socialni demokraciji. Moč posameznih skupin se je zmerila pri volitvah v avstrijsko delavsko zbornico, ki so se vršile junija t. l.

Rezultat volitev je sledeči:

V sekciji delavcev so dobili:

	glasovi	glasovi v odstotkih
Svob. strokov. organizacije (socialistične)	101,860	87.2%
Krščanski socialci	7,939	6.8%
Komunisti	5,747	4.9%
Rumene organizacije	1,177	1 %
	116,723	100%

V sekciji nameščencev so dobili:

	glasovi	glasovi v odstotkih
Svob. strokov. organizacije (socialistične)	39,445	71.6%
Krščanski socialci	7,516	13.7%
Rumene organizacije	7,090	12.8%
Neutralne organizacije	681	1.2%
Komunisti	324	0.5%
	55,056	100%

STOJ? NIKDAR! NAPREJ!



300 let nazaj je Philip Massinger, angleški dramatik, pisal: "Teške okoliščine, ki vas obdajajo, se pogostoma z lahkoto premagajo." Če trpite radi slabega apetita, glavobolja, splošne utrujenosti in drugih slabosti, ki so zvezane z želodčnimi neredi, se zelo na lahek način znebite vseh teg nad-

log, kajti ako zabasanost ustavi redno odvajanje, Trinerjevo grenko vino uniči vse to in reče: "Naprej!" Iznenadeni boste vsled nagle odpomoči, ki vam jo da. Poskusite. "Vsakdo ima rad Trinerjevo grenko vino, ker je naša prva odpomoč," nam piše Mr. B. Svecko in Kenosha, Wis., dne 5. julija. Če ga ne morete dobiti pri vašem lekarnarju ali pa trgovcu z zdravili (Ena steklenica \$1.25, malo dalj proti jugu in skrajnem zapadu nekoliko več), pišite naravnost na Joseph Triner Company, Chicago, Ill. Poskusite tudi Trinerjev Fli-Gass v vašem stanovanju, ki pokonča muhe in komarje takoj. — Trinerjev Liniment je izvrsten za zdravljenje izvinjenj in oteklin.

ALI VPRAŠATE ZA SIGURNOST VAŠEGA DENARJA

tedaj kupite hipotečne (mortgage) bonde, ki jih vam nudi ta v obče priznana bančna trdnjava ameriških Slovanov. Ti bondi so zaščiteni z dobro cenjenimi in varnimi nepremičninami v najboljših delih mesta



Vložite vaš denar v to veliko in varno banko.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Imovina \$19,000,000.